

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea nr. 661/22 iulie 2010

AVIZ

referitor la proiectul Legii privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor, transmis de Ministerul Justiției, prin adresa nr. 71472 din 12.07.2010, spre avizare

În urma examinării proiectului Legii privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor,

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

În temeiul art. 38 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare,

În baza Hotărârii nr. 661 din 22 iulie 2010 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii:

Avizează favorabil proiectul Legii privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor, cu observațiile și propunerile prezentate în cele ce urmează și sub rezerva observațiilor ce urmează a fi transmise de către instanțe și parchete:

I. ÎN PRIVINȚA PROPUNERILOR DE MODIFICARE A CODULUI DE PROCEDURĂ CIVILĂ:

1. La art. I pct. 4 din proiect se instituie prezumția termenului în cunoștință pentru toate termenele ulterioare pentru persoana căreia i-a fost comunicată citația pentru un termen. O asemenea măsură este de natură a aduce atingere dreptului la apărare, deoarece în măsura în care partea nu se prezintă la termenul pentru care a fost citată, nu poate lua cunoștință automat de termenele ulterioare. Același comentariu este valabil și pentru textul propus la art. I pct. 11;

2. La introducerea articolului 132¹ nu s-a ținut seama de posibilitățile limitate ale instanțelor de a pune la dispoziție săli de judecată pentru a se fixa termene de judecată de la o zi la alta, de către același complet, în condițiile în care sălile sunt deja repartizate pe zile și complete de judecată. Problema este greu de rezolvat la instanțele mari, unde pentru zeci de complete sunt disponibile doar două sau trei, patru săli de judecată.

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.1 41, Sector 6, cod 061110

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea nr. 661/22 iulie 2010

3. La art. I pct. 26 se impune a se acorda vocația – pentru motive de simetrie și echitate – de a formula recurs în interesul legii și colegiilor de conducere ale parchetelor de pe lângă curțile de apel, nu numai acelorale ale curților de apel;

4. La art. I pct. 27 nu este utilă introducerea art. 329¹, deoarece din modul în care este conceput recursul în interesul legii, rezultă faptul că acesta presupune, ca situație premisă, existența unor soluții contradictorii, astfel că nu este necesar un surplus de reglementare.

II. ÎN PRIVIINȚA PROPUNERILOR DE MODIFICARE A CODULUI DE PROCEDURĂ PENALĂ

1. Asupra modificărilor în materia competenței materiale și după calitatea persoanei:

În expunerea de motive se arată că intenția proiectului este „reducerea numărului de căi de atac ce pot fi exercitate împotriva hotărârilor pronunțate de judecătoria prin eliminarea posibilității exercitării în fața tribunalului a căii de atac a apelului împotriva acestor hotărâri. Toate sentințele pronunțate de judecătoria vor putea fi atacate numai cu recurs devolutiv integral în fapt și drept în fața curții de apel, asigurându-se astfel dublul grad de jurisdicție.

Pe lângă competența de a judeca în primă instanță, tribunalul va rămâne instanță de control judiciar numai pentru judecarea recursurilor formulate împotriva hotărârilor penale pronunțate de judecătoria în materia măsurilor preventive, a liberării provizorii sau a măsurilor asiguratorii, a hotărârilor penale pronunțate de judecătoria în materia executării hotărârilor penale sau a reabilitării, precum și în alte cazuri anume prevăzute de lege.

Se consideră că, astfel, tribunalul urmează a fi degrevat de numărul mare de apeluri și recursuri pe care trebuia să le judece, creându-se astfel premisele concentrării activității judiciare preponderent asupra cauzelor complexe pe care această instanță trebuie să le soluționeze în primă instanță, ceea ce poate contribui la celeritatea desfășurării procesului penal în cauzele de corupție și de criminalitate organizată.

În încercarea de a rezolva problema supraîncărcării cu dosare a tribunalelor și a Înaltei Curți de Casație și Justiție, această propunere de modificare, alături de modificările aduse art. 361 și 385¹ Cod procedură penală, suprimă calea de atac a apelului pentru o serie de infracțiuni grave sau care presupun prin natura lor o complexă cercetare judecătorească determinată de specificul cauzelor (de exemplu: infracțiuni economice – evaziunea fiscală în toate modalitățile ei, deturnarea de fonduri; infracțiuni de corupție de competența judecătoriei ca instanță de fond etc)

Există însă infracțiuni care, în opinia noastră, nu necesită parcurgerea a trei grade de jurisdicție, față de natura actelor de cercetare penală ce se efectuează în aceste

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.1 41, Sector 6, cod 061110

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea nr. 661/22 iulie 2010

[REDACTED] [REDACTED]
cauze: infracțiunile la regimul circulației rutiere, infracțiuni silvice, infracțiunile de furt, inclusiv furtul calificat prevăzut de art. 208 alin. 1-4, 209 alin. 1 Cod penal, etc.

Astfel de cauze constituie procentul cel mai important în numărul de dosare judecate în primă instanță de către judecătorii. Suprimarea apelului pentru astfel de infracțiuni ar conduce la o reducere vizibilă a încărcăturii completelor de la tribunale.

2. Asupra modificărilor propuse pentru competența curților de apel și a Înaltei Curți de Casație și Justiție

Curțile de apel rămân competente să judece recursurile împotriva sentințelor pronunțate de judecătorii în toate cazurile, cu excepția măsurilor preventive, a cererilor în materia executării sancțiunilor și a reabilitării.

În plus însă, în competența curților vor trece inclusiv recursurile îndreptate împotriva sentințelor privind infracțiunile pentru care punerea în mișcare a acțiunii penale se face la plângere prealabilă, care se judecă în prezent de către tribunale.

Toate aceste recursuri, considerate a încărcă în mod excesiv, în prezent, tribunalele, se vor judeca, conform proiectului, de către curțile de apel. Proiectul ignoră însă o realitate incontestabilă, în sensul că aceste curți de apel sunt instanțe regionale, care vor cumula practic toate recursurile împotriva tuturor sentințelor judecătorilor arondate, pe care acum le judecă 2, 4, 6 tribunale.

Această propunere de modificare a competenței trebuia să aibă la bază un studiu statistic vizând numărul dosarelor de recurs împotriva sentințelor pronunțate de judecătorii de la tribunale, precum și toate cauzele în care Înalta Curte de Casație și Justiție judecă în prezent în primă instanță și care vor trece în competența curților de apel: infracțiunile săvârșite de magistrații asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție, de judecătorii de la curțile de apel și Curtea Militară de Apel, precum și de procurorii de la parchetele de pe lângă aceste instanțe, infracțiunile săvârșite de chestori, de membrii Curții de Conturi, de președintele Consiliului Legislativ și de Avocatul Poporului, infracțiunile săvârșite de șefii cultelor religioase organizate în condițiile legii și de ceilalți membri ai Înalțului Cler, care au cel puțin rangul de arhiereu sau echivalent al acestuia.

Proiectul are o viziune unidirecțională în a găsi situația pentru micșorarea numărului de dosare de la tribunale, ajungând însă să genereze o situație mult mai împovărătoare pentru curțile de apel, care vor judeca, deci, toate recursurile împotriva sentințelor pronunțate de judecătorii, inclusiv cele date în procedura prevăzută de art. 278¹ Cod procedură penală și a celor pronunțate pentru infracțiuni cercetate la plângerea prealabilă, care până acum nu ajungeau la curte.

Astfel se va ajunge să existe la curțile de apel o încărcătură mult superioară oricărui tribunal.

În consecință, această micșorare a competenței tribunalului nu va face decât să mute dezechilibrul de pe o treaptă a ierarhiei instanțelor la un nivel superior, tocmai în

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.1 41, Sector 6, cod 061110

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea nr. 661/22 iulie 2010

[REDACTED] [REDACTED]

detrimentul calității actului de justiție, cu atât mai mult cu cât curțile de apel vor primi în competență majoritatea cauzelor în care Înalta Curte de Casație și Justiție judecă în prezent în primă instanță: infracțiunile săvârșite de magistrații asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție, de judecătorii de la curțile de apel și Curtea Militară de Apel, precum și de procurorii de la parchetele de pe lângă aceste instanțe, infracțiunile săvârșite de membrii Curții de Conturi, de președintele Consiliului Legislativ și de Avocatul Poporului, infracțiunile săvârșite de șefii cultelor religioase organizate în condițiile legii și de ceilalți membri ai Înalțului Cler, care au cel puțin rangul de arhiereu sau echivalent al acestuia.

În ce privește propunerea de stabilire a competenței de soluționare în primă instanță a infracțiunilor săvârșite de judecătorii de la curțile de apel și Curtea Militară de Apel, precum și de procurorii de la parchetele de pe lângă aceste instanțe, aceasta se va manifesta în practică prin formularea unor multiple cereri de strămutare, fie la cererea părților – petiționari în procedura prevăzută de art.278¹, părți vătămate sau inculpați - judecători sau procurori cercetați penal, fie la cererea procurorului, deoarece, de exemplu, judecătorii de la o curte de apel vor ajunge să fie judecați chiar de către colegii lor, situație în care va exista, față de calitatea părților, o bănuială asupra lipsei de imparțialitate a celor care judecă sau a procurorilor care vor pune concluzii în cauză.

3. Modificările aduse articolului 44 sunt criticabile sub aspectul că, deși se dau în competența instanței penale atribuții ale instanței de contencios administrativ, cum ar fi soluționarea excepției de nelegalitate și soluționarea cererilor de declasificare a unor informații, nu se face nici o referire la aplicarea sau nu a procedurii civile specifică acelor cauze.

Trebuie să existe o mențiune expresă în textul propus spre modificare sau o adăugare a unui alineat 2, cu următorul conținut: „Procedura prealabilă reglementată de (art. 7 din) Legea 554/2004 a contenciosului administrativ și formularea contestației prevăzute de (art. 20 din) Legea nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate nu sunt obligatorii.”

Aceasta deoarece una dintre problemele ridicate cel mai frecvent în cauzele penale este cea a clasificării unora dintre informațiile existente în dosarele instrumentate de Direcția Națională Anticorupție și Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, depuse ca probe în dosarele de urmărire penală, pe care judecătorul și procurorul le pot studia, având autorizație de acces la informații clasificate, însă inculpatul și apărătorul său nu le pot cunoaște. Acest lucru naște o serioasă problemă privind respectarea dreptului la apărare, a principiului egalității armelor.

Cum aceste probe sunt la dosarul de urmărire penală în forma informațiilor clasificate, de obicei în momentul solicitării luării măsurii arestării preventive, urgența

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea nr. 661/22 iulie 2010

[REDACTED] [REDACTED]
caracteristică soluționării propunerii de arestare sau de prelungire a arestării nu permite parcurgerea procedurii prealabile.

Art. 20 din Legea nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate prevede: „Orice persoană fizică sau juridică română poate face contestație la autoritățile care au clasificat informația respectivă, împotriva clasificării informațiilor, duratei pentru care acestea au fost clasificate, precum și împotriva modului în care s-a atribuit un nivel sau altul de secretizare. Contestația va fi soluționată în condițiile legii contenciosului administrativ.”

4. În ce privește ultima teză a art. 174 alineatele (3) și (4), textul celor două alineate introduce o nouă situație de desemnare a unui avocat din oficiu, de această dată pentru persoane fizice și juridice cu deplină capacitate de exercițiu și în legătură cu care nu s-a născut nici o îndoială în sensul că singure nu și-ar putea face apărarea.

Este adevărat că desemnarea unui avocat din oficiu rămâne la latitudinea instanței, dar trebuie avută în vedere deschiderea unor noi cazuri de avansare a unor cheltuieli importante din bugetul Ministerului Justiției pentru plata acestor avocați din oficiu. De altfel, nu există niciun argument care să justifice această cheltuire de bani publici, din perspectiva accelerării soluționării proceselor, câtă vreme desemnarea avocatului din oficiu nu suplinește îndeplinirea procedurii cu părțile reprezentate. Cu siguranță însă această propunere contrazice unul dintre scopurile exprimate în expunerea de motive, respectiv coerența sistemului cheltuielilor judiciare, deoarece onorariile datorate avocaților din oficiu, în caz de reprezentare a unui număr mai mare de persoane sunt considerabil mai mari decât costul citațiilor trimise părților respective.

În consecință, desemnarea avocatului din oficiu pentru partea vătămată, partea civilă sau partea responsabilă civilmente trebuie să se limiteze la situația deja reglementată de art.173 alin.(3) Cod procedură penală.

5. În ceea ce privește propunerea de modificare a art.198 alin. (2) Cod procedură penală, părțile vătămate, părțile civile sau părțile responsabile civilmente nu trebuie sancționate cu amendă judiciară decât atunci când nu se prezintă la chemarea organelor judiciare pentru a fi audiate sau a depune înscrisuri, a da lămuriri, a se supune unor expertize, după ce în prealabil li s-a pus în vedere prin citație sau adresă obligația de a se prezenta.

6. În ce privește propunerea de modificare a art. 250 Cod procedură penală, cu denumirea marginală „Prezentarea materialului”, există o problemă de necorelare a modificării alineatului 1, unde sintagma „organul de cercetare penală” a fost înlocuită cu „organul de urmărire penală”, cu textul de la litera b) a aceluiași alineat, unde sintagma „organul de cercetare penală” s-a păstrat.

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea nr. 661/22 iulie 2010

7. În ce privește propunerea de modificare a articolului 522¹ Cod procedură penală, modificarea trebuie să fie mai consistentă, inclusiv cu privire la denumirea Secțiunii IV a Capitolului VI din Titlul IV „Proceduri speciale” – Partea Specială, deoarece în Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, republicată, a fost introdus, prin Legea nr. 222/2008, publicată în M.Of. nr. 758 din 10 noiembrie 2008, în Titlul III „Dispoziții privind cooperarea cu statele membre ale Uniunii Europene în aplicarea Deciziei-cadru nr. 2002/584/JAI a Consiliului Uniunii Europene din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre”, articolul 84¹, cu următorul conținut:

„Art. 84¹ - Rejudecarea persoanei predate

(1) Asigurarea rejudecării în cazul predării persoanei condamnate în lipsă este dată de autoritatea judiciară emitentă, la cererea autorității judiciare de executare.

(2) Dispozițiile art. 522¹ din Codul de procedură penală se aplică în mod corespunzător.”

În consecință se impune ca Secțiunea IV a Capitolului VI din Titlul IV „Proceduri speciale” să aibă denumirea: „Rejudecarea în caz de extrădare sau predare în baza unui mandat european de arestare”.

De asemenea, se impune ca denumirea marginală a art. 522¹ Cod procedură penală să fie: „Rejudecarea celor judecați în lipsă în caz de extrădare sau predare în baza unui mandat european de arestare”.

Textul art.522¹ alin.1 ar trebui să fie modificat astfel:

„ În cazul în care se cere extrădarea sau predarea în baza unui mandat european de arestare a unei persoane judecate și condamnate în lipsă, cauza va putea fi rejudecată de către instanța care a judecat în primă instanță, la cererea condamnatului.”

PREȘEDINTE
Judecător FLORICA BEJINARU

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.1 41, Sector 6, cod 061110

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro